

**ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ
ΔΗΜΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ**

ΔΣ19319052021

ΠΡΑΚΤΙΚΟ

Συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Κ.Ε.Δ.Ε.
της 19^{ης} Μαΐου 2021

Στην Αθήνα σήμερα, 19 Μαΐου 2021, ημέρα Τετάρτη και ώρα 10:00, συνήλθε, κατά τα προβλεπόμενα στις από 11 Μαρτίου 2020 (Α' 55) και 14 Μαρτίου 2020 (Α' 64) Πράξεις Νομοθετικού Περιεχομένου, όπως έχουν τροποποιηθεί και ισχύουν, τις, σε εφαρμογή αυτών, εγκυκλίου και τον Κανονισμό Λειτουργίας του Δ.Σ. της ΚΕΔΕ, σε συνεδρίαση, διά τηλεδιάσκεψης, το Διοικητικό Συμβούλιο της Κ.Ε.Δ.Ε., ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου της, κ. Δημητρίου Παπαστεργίου, Δημάρχου Τρικκαίων και υπό την προεδρία του.

Κατά τη συνεδρίαση παρέστησαν οι Δήμαρχοι: Αναστασιάδης Φίλιππος Παγγαίου, Αποστολόπουλος Ηλίας Παπάγου-Χολαργού, Ερωτόκριτος Μιχαήλ Ηρωικής Νήσου Κάσου, Ιωακειμίδης Γεώργιος Νίκαιας-Αγ. Ιωάννη Ρέντη, Κακαλή Μαρία Αγίου Ευστρατίου, Καλογιάννης Απόστολος Λαρισσαίων, Κάρναβος Δημήτριος Καλλιθέας, Κουκάς Κωνσταντίνος Μυκόνου, Κυρίζογλου Λάζαρος Αμπελοκήπων-Μενεμένης, Κωνσταντέλλος Γρηγόριος Βάρης-Βούλας-Βουλιαγμένης, Λυμπέρης Ιωάννης Ήλιδας, Μαλούτας Λάζαρος Κοζάνης, Μελετίου Νικόλαος Ασπροπύργου, Παπαναστασίου Γιώργος Αγρινίου, Τσιρογιάννης Χρήστος Αρταίων, Υδραίου Μερώπη-Σπυριδούλα Κεντρικής Κέρκυρας και Διαποντίων Νήσων, Χρυσάφης Αλέξανδρος Σερρών και οι Δημοτικοί Σύμβουλοι: Δημαρχόπουλος Χαράλαμπος Ξάνθης, Καφαντάρης Δημήτριος Πύλου-Νέστορος, Μαυραγάνης Αλέξιος Βριλλησίων, Μουράτογλου Ιωάννης Έδεσσας, Μπαρμπάκος Ευάγγελος Καλλιθέας, Μπίρμπας Δημήτριος Αιγάλεω, Τεντόμας Χρήστος Αθηναίων, Τζιαχρήστας Δημήτριος Δομοκού, Τσιάμης Ιωάννης Ορχομενού, Τσιαντής Δημήτριος Λίμνης Πλαστήρα, Τσιμπανάκος Δημήτριος Βόλου.

Απόντες οι Δήμαρχοι: Κουκοδήμος Κωνσταντίνος Κατερίνης, Μπακογιάννης Κώστας Αθηναίων.

Στη συνεδρίαση, επίσης, παρευρίσκονται ο κ. Π. Ζυγούρης, Νομικός Σύμβουλος της ΚΕΔΕ και η κα Θ. Αλεξίου, Δικηγόρος ΚΕΔΕ.

Αφού διαπιστώθηκε η απαρτία του Σώματος και γενομένης συζητήσεως, πάρθηκε η παρακάτω απόφαση:

Απόφαση 193^η

ΘΕΜΑ: Συζήτηση επί του σχεδίου νόμου «Νέο πλαίσιο για την ευζωία των ζώων συντροφιάς – Πρόγραμμα ΑΡΓΟΣ».

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΚΕΔΕ άκουσε εισήγηση από τον Γενικό Διευθυντή της ΚΕΔΕ, κ. Ιωάννη Καραγιάννη, ο οποίος παρουσίασε το γενικό θεσμικό πλαίσιο του σχεδίου νόμου και ανέλυσε τα βασικά σημεία προτάσεων και παρατηρήσεων, όπως αναλυτικά αποτυπώνονται στο συνημμένο στην παρούσα κείμενα.

Ειδικότερα ο εισηγητής αναφέρθηκε στα κάτωθι ζητήματα:

Με το σχέδιο νόμου επιχειρείται η αντικατάσταση και η βελτιστοποίηση του προϊσχύοντος νομοθετικού πλαισίου, Ν.4039/2012 «Για τα δεσποζόμενα και τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς και την προστασία των ζώων από την εκμετάλλευση ή τη χρησιμοποίηση με κερδοσκοπικό σκοπό.», όπως τροποποιήθηκε με το Ν.4235/2014 και το άρθρο 54 του Ν.4483/2017.

Το νομοσχέδιο έχει ήδη συγκεντρώσει χιλιάδες σχόλια και παρατηρήσεις από την ώρα που βγήκε σε διαβούλευση και μάλιστα άλλαξε σχεδόν ολόκληρο τρεις φορές.

Βέβαιο είναι ότι το νομοσχέδιο περιέχει σαφείς ευθύνες για την αυτοδιοίκηση αλλά τελείως ασαφή τρόπο χρηματοδότησης αλλά και θωράκισής της σε περίπτωση που πράττει όσα οφείλει.

Το κείμενο που βρίσκεται σήμερα στη διαβούλευση δεν έλαβε υπόψη τις θέσεις της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α Βαθμού. Περιέχει διατάξεις που επιβαρύνουν οικονομικά αλλά και νομικά τους Δήμους και τις Διοικήσεις τους, ενώ δεν διασφαλίζει τη χρηματοδότησή τους για να προχωρήσουν στη δημιουργία και λειτουργία στη συνέχεια των απαραίτητων υποδομών που απαιτούνται.

Η ΚΕΔΕ με την ομάδα εργασίας που συνέστησε για την μελέτη και τις προτάσεις της εκφράζει σήμερα την άποψη ότι πρόκειται για νομοσχέδιο που έχει επαχθή άρθρα για την Τοπική Αυτοδιοίκηση, γεγονός που θα μπορούσε να είχε αποφευχθεί αν η ΚΕΔΕ είχε εξ αρχής κληθεί να συμμετάσχει ενεργά στη σύνταξή του.

Κύριοι άξονες του, είναι: η λειτουργία Εθνικού Μητρώου Ζώων Συντροφιάς που θα περιλαμβάνει τα στοιχεία υγείας, ταυτότητας, αναπαραγωγής του ζώου και του ιδιοκτήτη/εκτροφέα/αναδόχου, η υποχρέωση των Δήμων να διαθέτουν ολοκληρωμένο επιχειρησιακό πρόγραμμα διαχείρισης αδέσποτων ζώων και να διαθέτουν οι ίδιοι ή σε συνεργασία με άλλους Δήμους, τουλάχιστον ένα (1) καταφύγιο, η θέσπιση κανόνων για την υιοθεσία ζώων (συμφωνίες συνεργασίας Δήμων με Φιλοζωικά Σωματεία & οργανώσεις και η αυστηροποίηση των ποινικών ευθυνών και των διοικητικών κυρώσεων.

Θεσμοθετείται το Πρόγραμμα «Άργος» για την διαχείριση των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Δήμων και τη χρηματοδότηση αυτών για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, όπως περιγράφονται στο νόμο για την διαχείριση των αδέσποτων.

Από τις διατάξεις του σχεδίου νόμου προκύπτουν οι κάτωθι γενικές παρατηρήσεις:

- Οι προβλεπόμενες υποχρεώσεις για τους δήμους εκτιμάται ότι θα προκαλέσουν περαιτέρω γραφειοκρατικές αγκυλώσεις και διοικητικό κόστος, προκαλώντας υπέρμετρη ετήσια οικονομική επιβάρυνση των προϋπολογισμών τους, η οποία δεν έχει εκτιμηθεί, ώστε να υπάρχει, έστω και κατά προσέγγιση, δυνατότητα γνώσης του κόστους και των αναγκαίων μεταφερόμενων πόρων προς αυτούς που καλούνται να διαχειριστούν το ζήτημα των αδέσποτων ζώων.
- Η οποιαδήποτε αναφορά σε αριθμητικά μεγέθη ή ποσοστά κάλυψης των δαπανών των ΟΤΑ (δήμων και των συνδέσμων δήμων) για την περίθαλψη, φροντίδα και διαχείριση των ζώων συντροφιάς είναι παντελώς αόριστη.

Λαμβανομένου δε υπόψη ότι η κρατική επιχορήγηση για την κάλυψη των δαπανών που αφορούν στα αδέσποτα ζώα από τους ΟΤΑ της χώρας, από την αρχική δέσμευση του 2003 για ετήσια επιχορήγηση του 70% των επιλέξιμων λειτουργικών δαπανών κατέληξε τα τελευταία χρόνια σε περίπου 600.000 ευρώ ετησίως για όλους τους ΟΤΑ (332 Δήμοι, εκτός των Συνδέσμων), καθώς και ότι το με το παρόν σχέδιο νόμου προκαλούνται επιπλέον δαπάνες από ιδιαίτερα αυξημένο λειτουργικό κόστος (ανθρώπινους πόρους και λειτουργικές δαπάνες), είναι φανερό ότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση θα επιβαρυνθεί οικονομικά χωρίς να υπάρχει δεσμευτική περιγραφή της χρηματοδότησης της.

- Θεσμοθετείται πολύ αυστηρότερο πλαίσιο υποχρεώσεων και ευθυνών των Δήμων.
- Η καταγραφή του Δήμου ως προσωρινού ιδιοκτήτη για τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς που σημαίνονται από αυτόν, δημιουργεί ένα ασφυκτικό νομικό πλαίσιο ευθυνών για τους αιρετούς και υπαλλήλους του οικείου Δήμου.
- Δεν υπάρχει ρύθμιση για απαλλαγή από οποιαδήποτε ευθύνη των Δήμων και οργάνων τους, εφόσον αποδεδειγμένα το αδέσποτο ζώο έχει σημανθεί, στερηθεί και εμβολιαστεί από τον Δήμο.
- Δίνονται αποφασιστικές αρμοδιότητες σε φιλοζωικά σωματεία και οργανώσεις.
- Το σχέδιο νόμου πρέπει να λάβει υπ' όψιν του, ως προς τα θέματα υγείας των ζώων, ιχνηλασιμότητας και ευζωίας των ζώων συντροφιάς, την ισχύουσα Ενωσιακή και Εθνική νομοθεσία, σχετικά με την αντιμετώπιση και την πρόληψη ζωοανθρωπονόσων, όπως η λύσσα, η λείσμανίαση, η εχينوκοκκίαση, η λεπτοσπείρωση κ.α. καθώς και τα νεοαναδυόμενα νοσήματα (βλ. Κανονισμό Ε.Ε. 2016/429 για την υγεία των ζώων, που τίθεται σε εφαρμογή σε όλα τα Κράτη Μέλη της Ε.Ε., από την 21η Απριλίου 2021).
- Η υποχρεωτική λειτουργία καταφυγίων δεν θα μειώσει τον πληθυσμό των αδέσποτων στους δρόμους, δεδομένου ότι τα καταφύγια θα γεμίσουν σε πολύ μικρό χρονικό διάστημα.

Κατά συνέπεια προτείνονται τα ακόλουθα:

1. Να γίνει εκτίμηση του κόστους άσκησης των αρμοδιοτήτων των Δήμων, όπως προβλέπονται από το σχέδιο νόμου (κόστος ίδρυσης και λειτουργίας καταφυγίων, κτηνιατρικών, αποτεφρωτηρίων, δαπάνες μισθοδοσίας απαιτούμενου προσωπικού, ανά Δήμο) για την υλοποίηση του προγράμματος διαχείρισης των αδέσποτων και να προβλεφθεί ρητά η έκδοση Υπουργικών Αποφάσεων, ιδίως όσον αφορά στη χρηματοδότηση των Δήμων, **προ της εφαρμογής του νόμου.**
2. Να προβλεφθούν αρμοδιότητες και υποχρεώσεις και άλλων φορέων, που θα πρέπει να ορισθούν ως συναρμόδιοι για την διαχείριση του θέματος των αδέσποτων ζώων συντροφιάς (Κεντρική Διοίκηση, Περιφέρειες σε θέματα σχετικά με την προστασία της δημόσιας υγείας, με τους ελέγχους και την εύρεση πόρων για την πρόληψη και αντιμετώπιση).
3. Η επιχορήγηση των φιλοζωικών σωματείων (που είναι καταχωρημένα στο Μητρώο) να γίνεται απευθείας από το Κράτος, χωρίς την εμπλοκή των ΟΤΑ (όπως προβλέπει το άρθρο 37 του σχεδίου νόμου).

4. Να εξετασθεί το ενδεχόμενο επιβολής ειδικού φόρου στα κτηνοτροφικά είδη για ζώα συντροφιάς και να αποδίδεται ετήσια στους Δήμους.
5. **Να αναθεωρηθεί η διάταξη της παρ. 1ζ του άρθρου 5** με την οποία δίνεται η δυνατότητα στον ιδιοκτήτη ζώου συντροφιάς για τη νόμιμη εγκατάλειψη του ζώου στον Δήμο με μόνη προϋπόθεση την καταβολή τριακοσίων ευρώ (300) για σκύλο και εκατό (100) ευρώ για γάτα. Ο αποχωρισμός ενός ζώου συντροφιάς, πρέπει να γίνεται υπό πολύ αυστηρές προϋποθέσεις και σε κάθε περίπτωση να υποχρεούται ο ιδιοκτήτης του να καταβάλει στο Δήμο το πλήρες ποσό της φιλοξενίας του ζώου μέχρι την υιοθέτηση του.
6. **Να απαλειφθεί η διάταξη της παρ. 8 του άρθρου 21** (περί δυνατότητας σε κάθε φιλοζωικό σωματείο ή φιλοζωική οργάνωση να συμμετέχει σε δίκη περί εγκλημάτων του παρόντος νόμου, προς υποστήριξη της κατηγορίας αυτοτελώς και ανεξάρτητα αν έχει υποστεί περιουσιακή ζημία). Η διάταξη είναι αντίθετη στις αρχές του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, και της πάγιας νομολογίας των Ποινικών Τμημάτων του Αρείου Πάγου σύμφωνα με τις οποίες σε πολιτική αγωγή (νυν «δήλωση υποστήριξης της κατηγορίας» με τον νέο Κώδικα Ποινικής Δικονομίας – ν. 4620/2019), νομιμοποιείται όποιος υφίσταται άμεση περιουσιακή ζημία ή άμεση ηθική βλάβη ή ψυχική οδύνη από την αξιόποινη πράξη, για την οποία ασκήθηκε η ποινική δίωξη, και όχι όσοι βλάπτονται έμμεσα από αυτή (βλ. ενδ. ΑΠ 282/2020)».
7. **Να απαλειφθεί η διάταξη του εδ.β της παρ. 9 του άρθρου 39** (σε περίπτωση σοβαρής μη συμμόρφωσης του Δήμου με τον νόμο, προβλέπεται παρακράτηση έως 2 μηνών ΚΑΠ). σε περίπτωση σοβαρής μη συμμόρφωσης του Δήμου με τον νόμο, η παρακράτηση έως 2 μηνών ΚΑΠ. Η διάταξη παρίσταται εξαιρετικά προβληματική, αφενός διότι η περίπτωση της «σοβαρής μη συμμόρφωσης» διατυπώνεται αορίστως και γενικώς, με αποτέλεσμα εάν δεν τροποποιηθεί να προκαλεί ζητήματα ανασφάλειας δικαίου και αφετέρου, και κυριότερον, διότι η δυνατότητα του ΥΠ.ΕΣ. για παρακράτηση μέρους του ποσού των Κ.Α.Π. που αντιστοιχούν στον Δήμο, ως επιπλέον κύρωση πέραν των ήδη προβλεπόμενων στο Ν./Σ, παρίσταται προδήλως δυσανάλογη με το σκοπό της διατάξεως, δεδομένου ότι οι ΚΑΠ έχουν θεσμοθετηθεί ως τακτικά έσοδα των πρωτοβαθμίων ΟΤΑ με σκοπό την εκπλήρωση των συνταγματικών προβλέψεων του άρθρου 102 παρ. 5 του Συντάγματος σύμφωνα με τις οποίες το Κράτος λαμβάνει τα νομοθετικά, κανονιστικά και δημοσιονομικά μέτρα που απαιτούνται για την εξασφάλιση της οικονομικής αυτοτέλειας και των πόρων που είναι αναγκαίοι για την εκπλήρωση της αποστολής και την άσκηση των αρμοδιοτήτων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης. Οι ως άνω προβλέψεις- κυρώσεις του Ν/Σ, πέραν του ότι εξαρτώνται από αόριστες περιπτώσεις μη συμμόρφωσης του ΟΤΑ, αντιβαίνουν στην συνταγματικώς θεσμοθετημένη οικονομική αυτοτέλεια του ΟΤΑ και την αναγκαιότητα για την επαρκή εξασφάλιση των αναγκαίων οικονομικών πόρων των ΟΤΑ ώστε να εκπληρώσουν τις αρμοδιότητές τους. Η πρόβλεψη αυτή παρίσταται και απρόσφορη καθότι το Ν/Σ θεσπίζει ήδη ποινικές και διοικητικές κυρώσεις για τους παραβάτες (άρθρ. 21-22). Η διάταξη λοιπόν αυτή εκτός από ζητήματα αοριστίας ενέχει και ζητήματα αντισυνταγματικότητας. Πρέπει κατά τη γνώμη μας, ενόψει των ανωτέρω, το εδ. β' της παρ. 9 άρθρ. 39 του Ν/Σ να διαγραφεί.
8. Να προβλεφθεί μεταβατική περίοδος τουλάχιστον 6 μηνών για την εφαρμογή του νόμου, όπως αυτή προϋπήρχε στο προηγούμενο σχέδιο νόμου.

9. Να οριοθετηθούν με διακριτό τρόπο οι σχέσεις και συνεργασίες Δήμων με φιλοζωικά Σωματεία και Οργανώσεις.
10. Να προβλεφθεί η άμεση πρόσληψη προσωπικού που θα είναι εξειδικευμένο σε θέματα αδέσποτων ζώων (κτηνίατροι, συνεργεία περισυλλογής και άλλα)
11. Να αποφασηθισθεί το νομικό πλαίσιο υποχρεώσεων των Δήμων και ευθυνών των αιρετών με ρητή πρόβλεψη απαλλαγής των από αστικές και ποινικές ευθύνες σε περίπτωση που έχουν εκπληρώσει πλήρως τις προβλεπόμενες από τον νόμο υποχρεώσεις τους.

Ειδικότερες προτάσεις επί συγκεκριμένων διατάξεων του Σ/Ν:

1. **Στο άρθρο 2 παρ.13:** *«Επικίνδυνο ζώο συντροφιάς είναι το ζώο που εκδηλώνει επανειλημμένα απρόκλητη και αδικαιολόγητη επιθετικότητα χωρίς να απειληθεί».* Δεν προβλέπεται ποιοτικός και ποσοτικός ορισμός των εννοιών «επανειλημμένα», «απρόκλητη» και «αδικαιολόγητη».
Να αντικατασταθεί η λέξη «επανειλημμένα» με την λέξη «αποδεδειγμένα».
2. **Στο άρθρο 3 παρ. 2, περ. β:** Να ορισθεί ότι οι Δήμοι πρέπει είναι υπεύθυνοι μόνο για τους αδέσποτους σκύλους και τις αδέσποτες γάτες και όχι για όλα τα ζώα συντροφιάς του παραρτήματος Ι σύμφωνα με το αρ. 2, παρ.3.
3. **Στο άρθρο 4:** Τα πληροφοριακά προγράμματα και οι έλεγχοι που απαιτούνται βάση του νόμου απαιτούν άμεση πρόσληψη προσωπικού τόσο διοικητικού όσο και επιστημονικού (ζωοτέχνη και κτηνίατρο).
4. **Στο άρθρο 5 παρ. 2:** Να διαγραφεί η φράση –δεν έχει στείρωσει και σημάνει τα ζώα αυτά-.Ο πληθυσμός των ζώων στους Δήμους δεν παραμένει ο ίδιος καθώς τα ζώα μετακινούνται από Δήμο σε Δήμο ή εγκαταλείπονται με αποτέλεσμα να υπάρχουν συνεχώς καινούργια ζώα που δεν έχουν εντοπιστεί ώστε ο Δήμος να μπορέσει κάνει τα δέοντα.
5. **Στο άρθρο 7 παρ. 1:** Να διευκρινιστεί ποιες διοικητικές πράξεις σχετικές με το ΕΜΖΣ θα εξυπηρετεί ο Δήμος για τα δεσποζόμενα ζώα.
6. **Στο άρθρο 7 παρ. 8:**
 - ✓ Για τη νόμιμη συγκρότηση των 5μελών Επιτροπών στους Δήμους για την άσκηση αρμοδιότητας που έχει ανατεθεί σε αυτούς, θα πρέπει η πλειοψηφία των μελών να είναι εκπρόσωποι του Δήμου.
 - ✓ Να προστεθεί ότι: *«αντίστοιχη επιτροπή συγκροτείται και σε κάθε σύνδεσμο δήμων που αναπτύσσει ολοκληρωμένο πρόγραμμα διαχείρισης αδέσποτων ζώων για λογαριασμό των δήμων μελών του, με απόφαση του προέδρου του συνδέσμου. Η επιτροπή αυτή έχει αρμοδιότητα μόνο για τα αδέσποτα ζώα συντροφιάς του κάθε δήμου τα οποία βρίσκονται στις εγκαταστάσεις του συνδέσμου».*

7. **Στο άρθρο 7 παρ. 11:** Προτείνεται να απαλειφθεί η προθεσμία των 30 ημερών (από την ανάρτηση της απόφασης για ευθανασία επικίνδυνου ζώου) για την αποτροπή κινδύνου βαρύτατων τραυματισμών των εργαζομένων των δήμων (φροντιστές ζώων) κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.
8. **Στο άρθρο 17:** Στο τέλος της παρ.1 να αντικατασταθούν οι λέξεις: «*Τοπικής Αυτοδιοίκησης*» με τις λέξεις «*οικείας Περιφέρειας*».
9. **Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 23** να προστεθεί: «*εφόσον το κόστος που προκύπτει από τη διεύρυνση του ωραρίου και των ημερών λειτουργίας μπορεί να αντιμετωπιστεί*».
10. Το ίδιο και στην παρ. 2 του ίδιου άρθρου.

Κατόπιν έλαβαν το λόγο τα μέλη του Δ.Σ. και ενέκριναν στο σύνολο της την εισήγηση, εκφράζοντας και τις δικές τους απόψεις επί του Σ/Ν και ύστερα από διαλογική συζήτηση

Αποφασίζει ομόφωνα

Εγκρίνει την εισήγηση, ως ανωτέρω, καθώς και τις Παρατηρήσεις – Προτάσεις της ΚΕΔΕ, όπως αναλυτικά αναφέρονται στο επισυναπτόμενο κείμενο.

Ο Γενικός Διευθυντής της Κ.Ε.Δ.Ε.

Ιωάννης Καραγιάννης

ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Ο Γενικός Γραμματέας της Κ.Ε.Δ.Ε.

Δημήτριος Καφαντάρης
Δημοτικός Σύμβουλος Πύλου-Νέστορος